

ĐỀ THI GIỮA HỌC KÌ 2 – ĐỀ 1**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10****BỘ SÁCH: CÁNH DIỀU****Thời gian làm bài: 90 phút****Đáp án đề 1****Phần I. ĐỌC HIỂU**

Câu 1(0.5đ)	Câu 2 (0.5đ)	Câu 3(0.5đ)	Câu 4(0.5đ)	Câu 5(0.5đ)	Câu 6(0.5đ)	Câu 7(0.5đ)	Câu 8 (0.5đ)
C	D	D	A	C	C	D	C

Câu 1(0.5đ)	Câu 2 (0.5đ)	Câu 3(0.5đ)	Câu 4(0.5đ)	Câu 5(0.5đ)	Câu 6(0.5đ)	Câu 7(0.5đ)	Câu 8 (0.5đ)
C	D	D	A	C	C	D	C

Câu 1: Bài thơ Ngôn chí 10 thuộc sáng tác nào sau đây của Nguyễn Trãi?

- A. Văn chính luận
- B. Thơ chữ Hán
- C. Thơ Nôm
- D. Thơ tự thuật

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Bài thơ Ngôn chí 10 thuộc những sáng tác trong thể loại thơ Nôm của Nguyễn Trãi.

→ Đáp án C

Câu 2: Văn bản Ngôn chí 10 thuộc thể thơ nào? Vì sao?

- A. Thể thơ tự do, vì các dòng không theo quy luật
- B. Thể thơ thất ngôn, vì mỗi dòng có 7 chữ
- C. Thể thơ tứ tuyệt, vì có 4 khổ, mỗi khổ 4 dòng
- D. Thể thơ thất ngôn bát cú xen lục ngôn vì có 7 dòng, mỗi dòng có 8 hoặc 6 chữ

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ

Chú ý số chữ và số câu của bài thơ

Nhớ lại những đặc điểm của các thể thơ thường gặp

Lời giải chi tiết:

Văn bản thuộc thể thơ thất ngôn bát cú xen lục ngôn vì có 7 dòng, mỗi dòng có 8 hoặc 6 chữ

→ Đáp án D

Câu 3: Đối tượng trữ tình của bài thơ là?

- A. Cảnh chùa
- B. Đêm trăng
- C. Ao cá
- D. Cuộc sống điền viên nơi thôn quê

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ

Chú ý vào những hình ảnh được lặp lại nhiều lần trong bài thơ

Lời giải chi tiết:

Đối tượng trữ tình của bài thơ là cuộc sống điền viên nơi thôn quê thông qua những hình ảnh: hoa bọ, chim, cá,...

→ Đáp án D

Câu 4: Dòng nào gợi lên bức “chân dung” của nhân vật trữ tình trong bài thơ?

- A. Gắn bó với cuộc sống nơi thôn dã, yêu và hòa hợp với thiên nhiên
- B. Quyết tránh xa vòng danh lợi để vui thú điền viên
- C. Lòng thanh tịnh như nhà tu hành
- D. Tận hưởng thú vui tao nhã

Phương pháp giải:

Đọc kỹ và phân tích bài thơ

Phương pháp loại trừ

Lời giải chi tiết:

Nhân vật trữ tình hiện lên trong cuộc sống yên bình, gắn bó với cuộc sống nơi thôn dã, yêu và hòa hợp với thiên nhiên

→ Đáp án A

Câu 5: Hình ảnh thơ trong Ngôn chí 10 có đặc điểm nổi bật nào sau đây?

- A. Hình ảnh thơ tươi sáng
- B. Hình ảnh xưa cũ
- C. Hình ảnh gần gũi, quen thuộc
- D. Hình ảnh tượng tượng

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ

Chú ý những hình ảnh trong bài thơ và rút ra đặc điểm nổi bật

Lời giải chi tiết:

Hình ảnh thơ trong Ngôn chí 10 mang nét gần gũi, quen thuộc, nét bình dị của làng quê Việt Nam

→ Đáp án C

Câu 6: Nội dung hai câu đề là?

- A. Sức sống nơi làng quê
- B. Thú vui tao nhã
- C. Cảnh vật, lòng người
- D. Ít vướng bận, vui sống

Phương pháp giải:

Đọc kỹ hai câu đề và rút ra nội dung chính

Lời giải chi tiết:

Nội dung hai câu đề: Cảnh tựa chùa chiền, lòng tựa thầy.

Có thân chớ phải lợi danh vậy.

Hai câu đề mượn cảnh thiên nhiên để nói về lòng người: cảnh thanh bình như chốn chùa thiêng, lòng người cũng an nhiên, không vướng chút danh lợi quan trường

→ Đáp án C

Câu 7: Nghệ thuật đối thể hiện ở hai dòng thơ nào?

- A. Hai câu đề, hai câu luận
- B. Hai câu luận, hai câu kết
- C. Hai câu kết, hai câu thực
- D. Hai câu thực, hai câu luận

Phương pháp giải:

Đọc kỹ bài thơ

Nhớ lại kiến thức về nghệ thuật đối

Lời giải chi tiết:

→ Đáp án D

Câu 8: Dòng nào sau đây nói lên cách đối trong hai câu luận của bài thơ?

A. Ngôn đối: là đối bằng lời suông

B. Sự đối: đối bằng điển cố

C. Chính đối: mỗi câu trình bày một sự việc nhưng nói lên cùng một ý

D. Phản đối: nêu hai sự việc trái ngược nhau

Phương pháp giải:

Chú ý hai câu luận của bài thơ

Lời giải chi tiết:

Hai câu luận của bài thơ sử dụng cách đối Chính đối: mỗi câu trình bày một sự việc nhưng nói lên cùng một ý

→ Đáp án C

Câu 9: : Phân tích nghệ thuật đối đặc sắc và vẻ đẹp tâm hồn của thi nhân được thể hiện qua hai câu thực của bài thơ

Phương pháp giải:

Đọc kỹ hai câu thực và phân tích nghệ thuật đối

Lời giải chi tiết:

- Hai câu thực: Đêm thanh hóp nguyệt nghiêng chén,

Ngày vắng xem hoa bẻ cây

- Nghệ thuật đối- chính đối: Mỗi câu trình bày một sự việc ở thời điểm khác nhau nhưng cùng nói lên một ý – lối sống thanh cao của cao nhân mặc khách diễn ra nơi thôn quê với trăng gió, cây và hoa

+Đêm trăng thanh uống rượu, nghiêng chén uống cả ánh trăng. Trăng soi bóng trong chén, lắng vào hồn thi nhân... uống rượu thưởng trăng

+Ngày ngắm hoa, chăm cây, tĩa cảnh...

Câu 10: Cảm nhận của em về bức chân dung tinh thần của Nguyễn Trãi qua bài thơ Ngôn chí 10 (viết từ 6-8 dòng)

Phương pháp giải:

Dựa vào phân tích của bản thân, kiến thức và kĩ năng đã học để hoàn thành yêu cầu

Lời giải chi tiết:

- HS tự cảm nhận bằng cảm xúc của riêng mình nhưng cần thể hiện các nét chính về bức chân dung tinh thần của Nguyễn Trãi qua bài thơ

- Tham khảo những ý chính sau:

+ Lòng người trong sạch như lòng thầy chùa chân tu, không vương bận danh lợi

+Mở rộng tâm hồn giao hòa cùng cảnh vật thôn quê: uống rượu ngắm trăng, hoa; chăm cây cảnh; ngắm chim làm tổ trên cây, cá bơi từng đàn dưới nước

+Không quan tâm sự đời, thấy lòng thanh thản với thú vui đẹp...

PHẦN II. VIẾT

Câu 1: Quan sát bức họa, đọc ngữ liệu sau và trả lời câu hỏi a,b

a. Đặt tên cho bức họa và văn bản trên

Phương pháp giải:

Quan sát kĩ bức họa và đọc kĩ văn bản để rút ra nội dung chính, từ đó đưa ra câu trả lời

Lời giải chi tiết:

- HS tự đặt tên theo ý cá nhân, cần làm nổi bật bản chất của bức họa, đoạn văn bản

- Tham khảo gợi ý sau:

+Bức họa: Hành trình danh vọng, tiền tài/ Sức mạnh của đồng tiền

+Đoạn văn bản : Hậu họa của danh vọng

b. Làm rõ nét tương đồng ở bức họa và đoạn văn bản trên. Chỉ ra sự khác biệt của chúng do phương tiện chuyên tải thông tin mang lại (trả lời từ 5-7 dòng)

Phương pháp giải:

- Quan sát kĩ bức họa và đọc kĩ đoạn văn bản

Lời giải chi tiết:

- Nét tương đồng: cùng nói về vấn đề danh lợi, tiền tài của đời người

- Khác biệt:

+ Bức họa: dùng hình ảnh, hình khối minh họa cụ thể sinh động hành trình, thái độ con người trước danh lợi; thế đứng của con người khi có danh lợi

+ Đoạn văn bản: dùng ngôn ngữ diễn tả nỗi đau của con người do lòng tham danh lợi mang đến... Con người khó thoát khỏi vòng danh lợi.

Câu 2: Viết bài văn

Phương pháp giải:

Sử dụng những kiến thức đã học và kinh nghiệm của bản thân để hoàn thành yêu cầu

Lời giải chi tiết:

... thuyết phục người thân (bố mẹ, anh chị, bạn bè) điều chỉnh quan niệm sống: tiền là thước đo năng lực, tiền phản ánh giá trị sống của con người.		
Phần chính	Điểm	Nội dung cụ thể
Mở bài	0.25	- Giới thiệu vấn đề: tiền là thước đo năng lực, tiền phản ánh giá trị sống của con người - Thái độ người viết về quan niệm trên
Thân bài	2.0	Gồm các ý chính (từ 2 luận điểm trở lên) - Nhận thức, phân tích về vai trò của đồng tiền +Hiểu đúng: là phương tiện của cuộc sống, mỗi người cần làm ra tiền tự nuôi sống bản thân, giúp đỡ gia đình...

		<p>+Tác hại của việc hiểu chưa đúng: coi tiền là mục đích sống → dễ dẫn đến sai lầm, hy sinh sức khỏe, hạnh phúc,...</p> <p>- Nêu ngắn gọn quan điểm của bản thân và đề xuất sự điều chỉnh quan niệm và hành động sống...</p>
Kết bài	0.5	<p>- Khẳng định vai trò của quan niệm sống đúng, phù hợp với thời đại</p> <p>- Nhận thức, lựa chọn lối sống, hành động của bản thân...</p>
Yêu cầu khác	0.25	<p>- Bài viết thể hiện rõ đặc trưng thể loại (nghị luận).</p> <p>- Diễn đạt rõ ý, lập luận logic; suy luận, bình luận phù hợp với văn hóa dân tộc,..</p> <p>- Dẫn chứng đa dạng</p>